

Το επίθημα *-ίτιδα* της ΝΕ στην επιστημονική
ορολογία της ιατρικής
και στη νεολογία της γενικής γλώσσας

Γεώργιος Μπότσογλου

Π.Μ.Σ. Θεωρητικής & Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας

Α.Π.Θ.

gbotsog@lit.auth.gr / georgebots.21@gmail.com

ΕΛΕΤΟ 15/ 2025

Δομή παρουσίασης

1. Εισαγωγή - Αρχές ανάλυσης
2. Κατασκευασμένες λέξεις και Κανόνες Κατασκευής Λέξεων
3. Βιβλιογραφική επισκόπηση επιθήματος
4. Οριοθέτηση υλικού
5. Ανάλυση του επιστημονικού επιθήματος -ίτιδα
6. Το επίθημα -ίτιδα στη γενική γλώσσα: μία πρώτη προσέγγιση
7. Συμπεράσματα

1. Εισαγωγή - Αρχές ανάλυσης

- Μοντέλο **Κατασκευαστικής Μορφολογίας** (ΚΜ) (D. Corbin, 1987· 1991, για τη Νέα Ελληνική: Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1992· 1996 κ.ε.) → αποτύπωση **Κανόνων Κατασκευής Λέξεων** (ΚΚΛ) του αφηρημένου γλωσσικού συστήματος που κατασκευάζουν μαρτυρημένες και δυνάμει λέξεις (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1992).
- Συζευκτικό → οι ΚΚΛ κατασκευάζουν εξαρχής συγχρόνως μορφή και σημασία, διακρίνεται από άλλα μοντέλα προκρίνοντας στο επίκεντρο τη σημασία έναντι της σχεδόν αποκλειστικής μελέτης της μορφής των προσφυμάτων (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2023).
- Τυχόν ανωμαλίες στη μορφή ή τη σημασία στην Επιφανειακή Δομή ιεραρχούνται και ερμηνεύονται βάσει ομαλών, φωνολογικών (π.χ. απλολογία) ή σημασιολογικών (π.χ. μετωνυμία, μεταφορά, κατάχρηση) μηχανισμών που δρουν είτε πριν (στη βάση) είτε μετά την κατασκευή (στην ΚΛ) (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1992).

2. Κατασκευασμένες Λέξεις και ΚΚΛ

- Μία ΚΛ συνδέει μια μορφολογική δομή με μια σημασία
- Οι ΚΚΛ εφαρμόζονται σε βάσεις που ανήκουν στις κύριες κατηγορίες (αυτόνομες και μη), στα προϊόντα τους, και σε ιδιαίτερα λεξικοποιημένες φράσεις (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1992):

*γάτα → γατούλα → γατουλίτσα, δημόσιος υπάλληλος → δημοσιοϋπαλληλικός, οχ
αδερφέ → οχαδερφισμός, έτσι θέλω → ετσιθελικά*

- **Επιθήματα:** μη αυτόνομα μορφολογικά μέσα κατασκευής με σημασιολογική οδηγία (γραμματικού τύπου σημασία-λειτουργία (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1992)), που εφαρμοζόμενα σε μια βάση εξειδικεύουν την αφηρημένη σημασία του ΚΚΛ και επιλέγουν συγκεκριμένες σημασιολογικές ιδιότητες της σημασίας της βάσης (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2015).

3. Βιβλιογραφική επισκόπηση επιθήματος

- **Γραμματικές:** Το *-ίτιδα*, (μεταξύ άλλων επιστημονικών ε. π.χ. *-ίασ(η)* (Τσιακμάκης, 2017), *-ίδι(ο)* (Λίτσος, 2020), *-ίτ(ης)* (Καμπανάρου, 2017)), δεν περιλαμβάνεται στο μορφολογικό τμήμα των γραμματικών της ΝΕ που εξετάστηκαν → τα επιστημονικά προσφύματα στο περιθώριο των γραμματικών της ΝΕ (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2013).
- **Λεξικά:** επίθημα κατασκευής θηλυκών ουσιαστικών με Αντικείμενο Αναφοράς (ΑΑ) φλεγμονή ή ασθένεια σε συγκεκριμένο σημείο (ΑΑ της πρωτότυπης λέξης), ενώ το *ΛΚΝ* του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη μας πληροφορεί για την κατηγορία της βάσης (ουσιαστικό).
- *Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής (ΛΚΝ)* (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη, 1998), *Χρηστικό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας* (Χαραλαμπίδης, 2014), *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας* (Μπαμπινιώτης, 2006), *Liddell, Scott, Jones Ancient Greek Lexicon (LSJ)* (χ.χ.) (ιστότοπος), *Oxford English Dictionary* (2023)

- **Ετυμολογικά:** < ΑΕ *-ϊτ-ις*, τέρμα θηλυκών επιθέτων των αντίστοιχων αρσενικών σε *-ίτ-ης* (< *-τ-ης* μέσω επανανάλυσης σε θέματα σε *-ι-*, (βλ. *-ίτιδα* στο *Ετυμολογικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής* (Μπαμπινιώτης, 2010· *LSJ* (χ.χ.)), *-ίασ(η)* (Τσιακμάκης, 2017), *-ίτ(ης)* (Καμπανάρου, 2017)) → ουσιαστικοποιήθηκε (μετατροπή) στο θηλυκό γένος, καθώς ήδη στην ΑΕ προσδιόριζε τη λ.μ. *νόσος* (*άρθρῖτις* (*νόσος*)) → πέρασε στις νεολατινικές γλώσσες και επέστρεψε στη ΝΕ.
- Στη ΝΕ λ.μ. με το *-ίτιδα*: **κληρονομημένες από την ΑΕ** με συνεχή πορεία (π.χ. *νεφρίτιδα*, *αρθρίτιδα*), **έμμεσα δάνεια από αναγνώριση** (*ηπατίτιδα*, *βρογχίτιδα*) και **μεταφραστικά δάνεια** (*σκωληκοειδίτιδα*).
- Μόνο στο *Oxford English Dictionary* (χ.χ.): χρήση του επιθήματος *-itis* στη γενική γλώσσα με τη σημασία της **φανταστικής ασθένειας**.

4. Οριοθέτηση υλικού

- Επιστημονικό -ίτιδα: *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής (ΑΛΝΕ)* (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2002) & κατάλογο σε -ίτιδα όρων της Βαλεοντή (2009), και για την ερμηνεία τους: *Dorland's Illustrated Medical Dictionary (DIMD)* (2012) & *Dorland's Ιατρικό αγγλοελληνικό & ελληνοαγγλικό λεξικό* (1997), Βαλεοντή, Τ. (2009).

➔ Σύνολο λέξεων: **458**

- -ίτιδα νεολογισμών γενικής γλώσσας: *ΑΛΝΕ*, προφορικές συνομιλίες, διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, *slang.gr*, και το ΣΚ *Greek Web 2014 (elTenTen14)* (< 1,5 δις λ.μ.) μέσω του εργαλείου Sketch Engine.

➔ Σύνολο λέξεων: **281**

- Εξαιρέθηκαν **μη κατασκευασμένες** λ.μ. με το **ίδιο τέρμα** που δεν εντάσσονται σημασιολογικά στο λεξιλόγιο παθολογίας

5. 1 Ανάλυση του επιστημονικού επιθήματος -ίτιδα

Βασικός ΚΚΛ (200/458): $[[X]_O (-ίτιδα)_{επίθημα}]_O$

- Εφαρμόζεται σε βάση ουσιαστικό (Οβ) με ΑΑ συγκεκριμένη περιοχή ή δομή του ανθρώπινου σώματος → Οβ μορφολογικά **απλό**, **μονολεκτικό** ή πολυλεκτικό σύνθετο της μορφής:

ΕΠΙΘ (προσδιοριστικό) + **ΟΥΣ** (προσδιοριζόμενο) ή **ΟΥΣ** (προσδιοριζόμενο) + \emptyset + **ΟΥΣ** σε ΓΕΝΙΚΗ (προσδιοριστικό) (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1986)

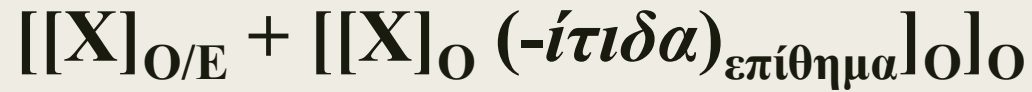
ούλ(ο) → ουλίτιδα, **δέρμα** → δερματίτιδα (με απλολογία δερμίτιδα), λέμφος + αγγείο → **λεμφαγγείο** → λεμφαγγειίτιδα, μυς + καρδιά → **μυοκάρδιο** → μυοκαρδίτιδα, **κρύπτες αμυγδαλών** → κρυπτοαμυγδαλίτιδα, **άκρο πόσθης** → ακροποσθίτιδα, **σπερματοδόχος κύστη** → σπερματοδοχοκυστίτιδα, **δακρυϊκός αδένας** → δακρυαδενίτιδα, μέσω έλλειψης: **(ουροδόχος) κύστη** → κυστίτιδα, **ιγμόρειο (άντρο)** → ιγμορίτιδα, **σκωληκοειδής (απόφυση)** → σκωληκοειδίτιδα

- Οβ ουσιαστικά ή ουσιαστικοποιημένα επίθετα με επιστημονικά προθήματα με τοπική σημασία (χ-: περι-/παρ-, ενδο-, υπο-, επι-, μεσο- κ.ά.) (86/457), με τον εξής ΚΚΛ:

[[**(χ-)**πρόθημα [**X**]ο]ο/ε (**-ίτιδα**)επίθημα]ο

περικάρδιο (‘θύλακας που **περιβάλλει** την καρδιά’ < ελνστ. *περικάρδιον*, ουσιαστικοποιημένο ουδ. του αρχ. επιθ. *περικάρδιος* (ΛΚΝ)) → *περικαρδίτιδα*, *ενδοφλεβίτιδα* (‘φλεγμονή του **εσωτερικού** χιτώνα των φλεβών’ (ΛΚΝ) βλ. *ενδοφλέβια χορήγηση*), και ανάλογα *περιοδοντίτιδα*, *περιαδενίτιδα*, *περιδωδεκαδακτυλίτιδα* κ.ά.

- Το εξαγόμενο του βασικού κανόνα μπορεί να υποβληθεί σε σύνθεση (75/457):

ολιγαρθρίτιδα, πολυαρθρίτιδα, μονοαρθρίτιδα, μονονευρίτιδα, μελανοδερματίτιδα, φυτοφωτοδερματίτιδα, ναλοορογονίτιδα, ρευματαρθρίτιδα, ψευδοστεροαρθρίτιδα

- Κατασκευάζεται **προσδιοριστικό σύνθετο** (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1986), με το πρώτο μέλος του συνθέτου να προσδιορίζει το ΑΑ του δεύτερου:

ολιγαρθρίτιδα, μονοαρθρίτιδα, πολυαρθρίτιδα: αρθρίτιδα που προσβάλλει λίγες, μία, ή πολλές αρθρώσεις αντίστοιχα (Βαλεοντή, 2009), μελανοδερματίτιδα: φλεγμονή του δέρματος με εναπόθεση μελανίνης στο δέρμα (DIMD, 2012), φυτοφωτοδερματίτιδα: φλεγμονή του δέρματος έπειτα από επαφή με συγκεκριμένα φυτά (DIMD, 2012), πυομητρίτιδα: φλεγμονή της μήτρας συνοδευόμενη από διαπύηση (DIMD, 2012) κ.ο.κ.

- Τέλος, συναντάμε και την εξής εκδοχή του βασικού ΚΚΛ, με εξαγόμενο σύνθετο όρο (98/457):

[[X]₀ (-ίτιδα)_{επίθημα}]₀ + [[X]₀ (-ίτιδα)_{επίθημα}]₀₀

αγγειίτιδα + καρδίτιδα → αγγειοκαρδίτιδα, αιδοίτιδα + κολπίτιδα → αιδοιοκολπίτιδα, αρτηρίτιδα + φλεβίτιδα → αρτηριοφλεβίτιδα, βαλανίτιδα + ποσθίτιδα → βαλανοποσθίτιδα, πολυτενοντίτιδα + πολυελυτρίτιδα → πολυτενοντοελυτρίτιδα, (σκληρός (χιτώνας) →) σκληρίτιδα + (κερατοειδής (χιτώνας) →) κερατοειδίτιδα → σκληροκερατοειδίτιδα κ.ά.

- Όροι που αναφέρονται σε **ταυτόχρονη φλεγμονή** δομών-περιοχών (π.χ. νευροχοριοαμφιβληστροειδίτιδα: φλεγμονή οπτικού νεύρου, χοριοειδούς και αμφιβληστροειδούς χιτώνα), και έχουν μορφή **παρατακτικού συνθέτου** (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1986) (βλ. και εναλλαγή της σειράς των συστατικών τους: κερατοϊριδίτιδα / ιριδοκερατίτιδα, μηνιγγορριζομυελίτιδα / μυελομηνιγγοριζίτιδα).

5. 2 Επιστημονικό επίθημα -ίτιδα: σημασία-λειτουργία

- Το επιστημονικό -ίτιδα κατασκευάζει όρους που δηλώνουν φλεγμονή στο ΑΑ του Οβ, ενώ η ΚΛ συμμετέχει ενίοτε σε επιπλέον διαδικασίες σύνθεσης εξειδικεύοντας τη σημασία του κατασκευασμένου όρου.

περιγραφική σημασία

γραμματική σημασία

λεξικά μορφ.

επιστημονικά ε.

παραγωγικά ε.

κλιτικά μορφ.

- Οι επιστημονικοί όροι φέρουν τη σημασία του υπερώνυμού τους, διότι, κατασκευάζονται από επιθήματα που φέρουν ένα ιδιάζον σημασιολογικό χαρακτηριστικό → λειτουργούν ως **ταξινομητές** (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη προσεχώς): **ταξινομούν** τα ΑΑ των ΚΛ σε **αναφορικές τάξεις** (Corbin, υπό έκδοση· Paul, 1992 σε Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1997) → μεταξύ λεξικών μορφ. (φορείς περιγραφικής σημασίας), και καθαυτό επιθημάτων (φορείς γραμματικής σημασίας) (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1996).

- Το *-ίτιδα* < *-ϊτ-ις* που ήδη στην ΑΕ τράπηκε σε επιστημονικό επίθημα → **Οροποίηση** (*terminologization* (Ορόγραμμα 178: 3, ΕΛΕΤΟ· Βαλεοντής, 2022 σε Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, προσεχώς): ένα στοιχείο της γενικής γλώσσας χρησιμοποιείται στην ορολογία συγκεκριμένου πεδίου γνώσης.
- Πραγματολογικό χαρακτηριστικό [\pm λόγιο] → πρωτίστως περιβάλλον χρήσης γλωσσικών στοιχείων, ετυμολογική προέλευση (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Φλιάτουρας, 2003): *-ίτιδα*: **[+λόγιο]** (επιστημονικά συγκείμενα από ομιλητές υψηλού κύρους, και < ΑΕ) → επιλέγει **[+λόγιες] βάσεις**.
- Διαφορετικά → ασυμβατότητα βάσης-επιθήματος: *ονυχίτιδα*, αλλά ****νοχίτιδα***, *ωτίτιδα*, αλλά ****αυτίτιδα***, *οστεΐτιδα*, αλλά ****κοκαλίτιδα***).

6. 1 Το επίθημα *-ίτιδα* στη γενική γλώσσα: πρώτη προσέγγιση

- Μεγάλη διαφάνεια των ορολογικών κατασκευών και διάχυση στην καθημερινότητα → εμφάνιση νεολογισμών στη γενική γλώσσα με επιστημονικά επιθήματα, ακόμη και σε ιδιαίτερα χαμηλά υφολογικά στρώματα (*-ίαση*: λεβεντομαλακίαση (Τσιακμάκης, 2017)), *-ίδιο*: καριολίδιο, πουστρίδιο (Λίτσος, 2020)), *-άνιο*: πεθάνιο (Γιακουμής, 2020)).
- **Αποοροποίηση** (*determinologization* (Ορόγραμμα 178: 3, ΕΛΕΤΟ)): ένα επιστημονικό επίθημα, σημασιολογικά διαφανές και υψηλής συχνότητας, εξαιτίας της εκλαϊκευσης επεκτείνει τη χρήση του στο γενικό λεξιλόγιο, ενώ, διατηρώντας τη μορφή του, διαφοροποιείται σε σημασιο-πραγματολογικό επίπεδο → τα Οβ διαφέρουν σημασιολογικά από τα Οβ των ορολογικών κατασκευών, η σημασιολογική οδηγία του επιθήματος τροποποιείται εν μέρει, τα Οβ και οι ΚΛμ. ανήκουν στη [-λόγια] ζώνη (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, προσεχώς).

- Στο corpus μας ισχύει ο ίδιος βασικός ΚΚΛ:

[[X]₀ (-ίτιδα)_{επίθημα}]₀

- **Οβ** ([-περίπλοκο], προ-/επιθηματοποιημένο ή σύνθετο)

- **ουσιαστικό**: σχολείο, λογοτεχνία, άνθρωπος, κουλτούρα, τσογλάνι, χαιβάνι, βαρεμάρα, πόλεμος, ανωτερότητα, λαμόγιο, δάσκαλος, μετάλλιο κ.ά.
- **επίθετο**: έντεχνος, άφθονος, ξαφνικός, πρωτοβάθμιος, γκαντέμης, κουλός, ροζ, εγωιστής, αλαζόνας, φασίστας, αριστερός, επαρχιώτης κ.ά.
- **πολυλεκτικό σύνθετο**: κινητό τηλέφωνο, Χρυσή Αυγή, σύνοδος κορυφής, δημόσιος υπάλληλος κ.ά.
- **ακρωνύμιο**: ΠΑΣΟΚ, ΑΟΖ, ΙΔΑΧ, ΑΚΕΛ, ΣΥΡΙΖΑ κ.ά.
- **φρασεολογισμός**: δε βαριέσαι, δεν παίζει, καβαλώ (το) καλάμι, έξω φρενών
- άμεσα δάνεια μη προσαρμοσμένα μορφολογικά: χίπστερ, φάιλ (< file) μπεστ σέλερ, άϊφον, λούζερ, λάϊφ στάιλ, φόρουμ και forum, e-mail, blockbuster κ.ά.

- Σημασία των Οβ → όχι περιοχή του σώματος → ετερογένεια:
- κύρια ονόματα: *Σεφερλής, Πλεύρης, Τζήμερος, Σκρουτζ, Μέρκελ, Τζέιμς Μπόντ, Μαρξ, Χίτλερ, Άδωνης, Πολυδούρη, Μίκης Θεοδωράκης*
- τοπωνύμια: *Σκιάθος, Μπουρνάζι*
- ονόματα εορτών: *Πάσχα* → *πασχίτιδα*
- όρους της τεχνολογίας, ΜΜΕ και Ρορ κουλτούρας: *Marvel, Nintendo, Game of thrones, σίκουελ, Κωνσταντίνου (και) Ελένης, μέταλ, Drama Queen*
- ονόματα πολιτικών κομμάτων ή οργανισμών: *ΠΑΣΟΚ, ΙΔΑΧ, Χρυσή Αυγή*
- Ωστόσο, το επίθημα επιλέγει συγκεκριμένες ιδιότητες από τη σημασία των Οβ, ενώ οι ΚΛ φέρουν κοινό σημασιολογικό πυρήνα.
- Οβ: **[-λόγια] ζώνη** → φάσμα [\pm λόγιο] (ασημάδευτη ποικιλία) - [-λόγιο] άκρο (γλωσσικά στοιχεία σχετικά με την προφορική γλώσσα και ζητήματα της καθημερινότητας του ομιλητή (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Φλιάτουρας 2003)).

6. 2 Το επίθημα *-ίτιδα* στη νεολογία της γενικής γλώσσας

- **Αποοροποιημένο** *-ίτιδα*: διατηρεί ίδια μορφή, αλλά εφαρμόζεται σε Οβ με ετερογενή ΑΑ και κατασκευάζει λ.μ. που δηλώνουν **φανταστική ασθένεια** (βλ. *-itis*) αποτέλεσμα εμμονής ή εθισμού με X (1-2) ή εμφάνισης αρνητικών κατά τον ομιλητή ιδιοτήτων του X (3-4), όπου X = ΑΑ του Οβ.

(1) «**Κινητοτηλεφωνίτιδα (Cellphonitis SMSis)** [...] Νόσος που προκαλείται από την εξάρτηση σε ηλεκτρονικές συσκευές ασύρματης επικοινωνίας».

(2) «Τελικά αρχίζω και παθαίνω **Βρετανίτιδα**. Οτιδήποτε Βρετανικό βλέπω τελευταία (ταινίες, σειρές) το λατρεύω.».

(3) «Εν τω μεταξύ μια νέα " **αριστερίτιδα** " έχει καταλάβει πολύ κόσμο, ιδιαίτερα τους νέους, που οδηγεί πάλι σε απίθανους υπερβατισμούς, ατέλειωτο λαϊκισμό και διαιώνιση των προβλημάτων.».

(4) «στο σκατόκουτο, που το λένε κάλπη, μας πιάνει **οξεία μαλακίτιδα** ή **λοιμώδης ρουσφετοφρενίτιδα**.» (elTenTen14)

- *Αποοροποιημένο -ίτιδα: αξιολογικό εργαλείο απαξίας*, καθώς ο ομιλητής αξιολογεί αρνητικά ορισμένες ιδιότητες του ΑΑ του Οβ, ενώ οι ΚΛ αναφέρονται στην εμφάνισή τους ως ασθένεια → ΚΛ χαρακτηριστικό **[+αξιολογικό απαξίας]**, αλλά Οβ **[-αξιολογικό απαξίας]** (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2013) (π.χ. *κινητό τηλέφωνο, κάμερα, καλός, Μίκης Θεοδωράκης*).
- Παραβιάζονται πραγματολογικοί περιορισμοί: ο συνδυασμός με **[-λόγιες βάσεις]** επιτρέπεται ή επιβάλλεται για παικτικούς λόγους (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Φλιάτουρας, 2003) → η ΚΛ ανήκει πάντα στη **[-λόγια ζώνη]** (προφορικός λόγος της καθημερινής επικοινωνίας).

7. Συμπεράσματα

- *Οροποιημένο -ίτιδα*: κατασκευάζει μετονοματικά [+λόγια] ουσιαστικά που δηλώνουν **φλεγμονή** στο ΑΑ του [+λόγιου] Οβ (ΑΑ: Δομή/ Περιοχή ανθρώπινου σώματος) → **σημασιολογική οδηγία: ταξινομητική λειτουργία**, ενώ κατασκευάζει αυστηρά καθορισμένους όρους με συστηματικότητα και σημασιολογική διαφάνεια.
- *Αποοροποιημένο -ίτιδα*: διαφέρει σημασιοπραγματολογικά → κατασκευάζει [-λόγια] ουσ. αναφερόμενα σε **φανταστικές ασθένειες** που οφείλονται σε εθισμό/ μανία με το ΑΑ του [-λόγιου] Οβ ή σε εμφάνιση των αξιολογικά αρνητικών για τον ομιλητή ιδιοτήτων του → **σημασιολογική επέκταση** για τη μεταφορική περιγραφή συμπεριφορών ή καταστάσεων που νοούνται «παθολογικές».

- Η διείσδυση όρων ενός ειδικού τομέα γνώσης στη γενική γλώσσα μαρτυρεί τη δυναμική σχέση ειδικών γλωσσών & γενικής γλώσσας, ενώ συνδέεται με την κυκλοφορία των όρων, την εκλαΐκευση, τη λεξικογραφία, τη μεταφορά και τη μετωνυμία, αλλά και τη νεολογία (Humbert-Droz, 2021 σε Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, προσεχώς).
- Δεν είναι τυχαίο πως ένα επίθημα από τον χώρο της ιατρικής, επιστημονικού κλάδου με μεγάλο βαθμό εκλαΐκευσης και κάλυψης από τα ΜΜΕ, *αποοροποιείται* (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, προσεχώς).
- Παράλληλη εξέταση επιθημάτων γενικού και ειδικών λεξιλογίων → περαιτέρω ομοιότητες και ιδιάζοντα χαρακτηριστικά των επιστημονικών επιθημάτων (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1997), και τον τρόπο δράσης τους στο γενικό λεξιλόγιο.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2023). Αρχές μορφολογικής ανάλυσης με εφαρμογή στην επιθηματοποίηση. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 42, 13-19. https://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_42_13_19.pdf
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2015). Επιθηματοποίηση και η έκφραση του χώρου και του χρόνου στη Νέα Ελληνική. *Theoretical and Applied Linguistics*, 3, 1-27. <https://picgl3.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/11/proceedings-picgl3.pdf>
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2013). -ωμα: ένα προβληματικό τέρμα στη νέα ελληνική, *Ελληνική γλώσσα και ορολογία*, 9, 29-40.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2002). *Αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής (ΑΛΝΕ)*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ. https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/reverse/
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1997). Διαδικασίες κατά τη δημιουργία των όρων. *Ελληνική γλώσσα και ορολογία*, 1, 77-87.
- Αναστασιάδη Συμεωνίδη, Α. (1996). Το επίθημα -άδικο στη νεοελληνική. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 17, 157-171.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1992). Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 13, 505-526.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986). *Η νεολογία στην κοινή νεοελληνική*, [Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ., Παράρτημα 65.].
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ευθυμίου, Α., & Φλιάτουρας, Α. (2012). Τα ουσιαστικοποιημένα επίθετα της νέας ελληνικής. Στο Δ. Παπαδοπούλου & Α. Ρεβυθιάδου (Επιμ.), *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 32 (σσ. 38-51). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανώλης Τριανταφυλλίδης.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Φλιάτουρας, Α. (2003). Η διάκριση [λόγιο] και [λαϊκό] στην ελληνική γλώσσα. Ορισμός και ταξινόμηση. *Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, 110-120.
- Βαλεοντή, Τ. (2009). Η παραγωγική κατάληξη -ίτις/-ίτιδα στην ιατρική ορολογία. *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*, 11, 56-69.
- Γιακουμής, Μ. (2020). Το επίθημα -άνιο στο λεξιλόγιο της βιοχημείας της νέας ελληνικής. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 20, 589-596. https://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_40_589_596.pdf

- *Dorland's Ιατρικό αγγλοελληνικό & ελληνοαγγλικό λεξικό.* (1997). Ιατρικές Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδη.
- *Dorland's Illustrated Medical Dictionary* (32nd ed.). (2012). Elsevier/Saunders.
- *Greek Web 2014 (elTenTen14).* (2014, Αύγουστος). Sketch Engine; Lexical Computing CZ s.r.o.
<https://www.sketchengine.eu/eltenten-greek-corpus/>
- Holton, D., Mackridge, P. & Philippaki-Warbuton I. (2012). *Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language.* Routledge.
- Καμπανάρου, Α. (2017). Το επίθημα *-ίτ(ης)* στη γεωλογία. *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*, 11, 52-64.
- Κλαίρης Χ. & Μπαμπινιώτης Γ. (1996). *Γραμματική της νέας ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή-Ι. Το όνομα της νέας ελληνικής-Αναφορά στον κόσμο της πραγματικότητας.* Ελληνικά Γράμματα.
- *Λεξικό της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΛΚΝ)* (1998). Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Α.Π.Θ. (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη).
- *Liddell, Scott, Jones Ancient Greek Lexicon.* (χ.χ.) https://lsj.gr/wiki/Main_Page
- Λίτσος, Α. (2020). Το επίθημα *-ίδι(ο)* στη νέα ελληνική. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 40, 655-664.
https://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_40_655_664.pdf
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2006). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (ΛΝΕΓ).* Κέντρο Λεξικολογίας.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2010). *Ετυμολογικό λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας.* Κέντρο Λεξικολογίας.
- *Oxford English Dictionary.* (χ.χ.). <https://www.oed.com/>
- *Slang.gr.* (χ.χ.). <https://www.slang.gr/>
- Τσιακμάκης, Ε. (2017). Το μόρφημα *-ίαση* στο λεξιλόγιο της παθολογίας της Νέας Ελληνικής. *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*, 11, 41-51.
- Χαραλαμπίδης, Χ. (2011). Λεξικογραφία και ορολογία: Συμπεράσματα από τη σύγκριση δύο σύγχρονων νεοελληνικών λεξικών. *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*, 8, 27-39.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Γεώργιος Μπότσογλου

Π.Μ.Σ. Θεωρητικής Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.

gbotsog@lit.auth.gr / georgebots.21@gmail.com